

Huvudman

Norrtälje kommun
kontakcenter@norrtalje.se

Beslut

Datum 2025-05-05

Dnr 2025:19

Sida 1 (14)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan, Hallsta skola i Norrtälje kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrtälje kommun att senast den **22 september 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd samt studiehandledning på modersmålet. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Norrtälje kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § skollagen och 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Norrtälje kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 22 september 2025 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav avseende när skolpersonal ska anmäla till rektor att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och skolans rutiner för detta. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats samt vilka som har närvarat. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket samt 3 kap. 7 § skollagen).
2. Rektor ska se till att en utredning om en elevs behov av särskilt stöd inleds för varje anmälan om behov av särskilt stöd som görs till rektor eller den rektor har delegerat uppgiften att ta emot anmälningar till. Rektor ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektor under perioden den 5 maj 2025 – den 22 september 2025 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

3. Se till att åtgärdsprogram utarbetas för de elever som ges särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera hur många åtgärdsprogram som upprättats under perioden den 5 maj 2025 – den 22 september 2025. Denna dokumentation samt utarbetade åtgärdsprogram ska ges in i samband med huvudmannens redovisning.
4. Se till att elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd i enlighet med elevens beslutade åtgärdsprogram (3 kap. 7 och 9–10 §§ skollagen).
5. Se till att beslut om anpassad studiegång och beslut om enskild undervisning eller placering i särskild undervisningsgrupp utgår från ett utrett och konstaterat stödbehov och fattas i enlighet med författningarnas krav. Av besluten om anpassad studiegång ska framgå de avvikelser som görs från den timplan, de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen samt motivering för sådana avvikelser. Av besluten om enskild undervisning eller placering i särskild undervisningsgrupp ska vidare framgå behovet av särskilt stöd, hur det ska tillgodoses och motivering för vilka särskilda skäl som finns för sådan placering. Av besluten ska även framgå när dessa ska följas upp och utvärderas. Rektorn ska dokumentera hur många beslut om anpassad studiegång, enskild undervisning eller placering i särskild undervisningsgrupp som är fattade under perioden den 5 maj 2025 – 22 september 2025 (3 kap. 7, 9, 11 och 12 §§ och 29 kap. 10 § skollagen).
6. Se till att det är rektorn som beslutar om anpassad studiegång, enskild undervisning eller undervisning i särskild undervisningsgrupp (3 kap. 9 § skollagen).

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att de elever som har behov av studiehandledning på modersmålet ges sådant stöd. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en sammanställning över behovet av studiehandledning på modersmålet vid skolenheten. Av sammanställningen ska framgå vilka elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, vilka språk som behoven avser och hur elevernas behov av studiehandledning på modersmålet tillgodoses. (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:556]).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser disciplinära åtgärder.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till stockholm.skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:19) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Hallsta skola i Norrtälje kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hallsta skola följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet samt disciplinära åtgärder.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan den 5 och 6 mars 2025 samt med rektorn den 14 mars 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, betygskataloger, disciplinärbeslut, och dokumentation kring hur elevhälsan arbetar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av inkommen dokumentation och intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer det att de elever som har behov av det ges extra anpassningar i form av till exempel särskild placering i klassrum, extra

genomgång, lästräning med speciallärare, hörselkåpor, skärmar och "klämmisar".

Anmälan om behov av särskilt stöd

Av intervju med lärare framgår det att om extra anpassningar inte är tillräckligt så ska lärarna prata med specialläraren och det kan betyda att en elev behöver särskilt stöd. Elevhälsan har möten varje vecka och lärarna får vara med och lyfta elever. Det bestäms sedan hur de ska gå vidare med elevens stödbehov. En lärare uppger att de inte anmäler en elev utan tar upp eleven med elevhälsan och sen kan de ta eleven vidare till "stora elevhälsan". Lärarna uppger även att det finns en blankett som de kan fylla i men att den sällan används. En lärare har använt den under läsåret 2024/2025 för en elev.

Rektorn uppger i intervju att han får reda på om en elev har anmälts för en utredning om särskilt stöd när någon från elevhälsan lyfter eleven vid elevhälsomöten. Lärarna eller specialläraren skickar in uppgifter om elever via e-tjänster. Rektorn får då en notis om att det kommer ett elevhälso-ärende. Elevhälsan är med hela vägen och de är med på arbetslagsmötena. Rektorn uppger vidare att vem som helst kan göra anmälan men rektorn har uppmanat lärarna att gå via elevhälsopersonalen. Enligt rektorn fungerar elevhälsan som ett filter och anmälningarna om särskilt stöd har blivit mycket bättre när lärarna tar stöd av elevhälsan. Rektorn beskriver att det är samtalet mellan läraren och elevhälsan som ligger till grund för att specialläraren fyller i blanketten för anmälan om särskilt stöd digitalt.

En representant för elevhälsan uppger att de vet att det är en anmälan om utredning om särskilt stöd om lärarna har testat anpassningar eller om speciallärarens anpassningar inte fungerat. Lärarna ska lyfta till elevhälsan om eleverna inte når målen, har hög frånvaro eller stör arbetsron.

Lärarna och elevhälsan uppger i intervju att det finns elever på skolan som inte är anmälda för en utredning om särskilt stöd trots att de inte når kunskapskraven eller betygskriterierna med extra anpassningar. Flera elever når inte målen idag men lärarna uppger att de kommer nå målen längre fram. Två av dessa elever som går i årskurs 6 når inte målen idag men kommer att göra det i årskurs 9 uppger lärarna. Enligt lärarna är en elev anmäld för en utredning om särskilt stöd men i intervju med elevhälsan framgår det att eleven inte är anmäld för en utredning om särskilt stöd, men att eleven har läst med specialläraren efter jullovet fram till sportlovet.

Utredning om behov av särskilt stöd

Representanterna för elevhälsan uppger i intervju att när en lärare har gjort en anmälan om särskilt stöd så kan det leda till extra anpassningar eller så görs det en pedagogisk kartläggning. Lärarna fyller då i den pedagogiska

kartläggningen och sen gör elevhälsan den pedagogiska bedömningen. Om lärarna har uttömt alla extra anpassningar så ska det göras en utredning om särskilt stöd. Representanterna för elevhälsan uppger att det är biträdande rektor eller rektor som beslutar om det ska göras en utredning om särskilt stöd.

I intervju med lärarna framkommer att en pedagogisk kartläggning inte är samma sak som en utredning om särskilt stöd. En pedagogisk kartläggning skriver lärarna som ett underlag till elevhälsoteamet innan det görs en utredning om särskilt stöd. Det är specialläraren som säger till lärarna att de ska göra en pedagogisk kartläggning.

Representanterna för elevhälsan och lärarna uppger i intervju att det är elevhälsan och lärarna som gör utredningen om särskilt stöd. När utredningen är klar går de igenom den gemensamt i elevhälsoteamet och så tas beslutet om särskilt stöd i elevhälsoteamet.

Av intervju med rektorn framgår att de på elevhälsomöten diskuterar med lärarna om vad som har gjorts gällande elever och om det verkligen är utredning om särskilt stöd som ska göras. Biträdande rektor uppger att när de väl har beslutat om att genomföra en utredning om särskilt stöd så leder det till ett åtgärdsprogram.

Rektorn uppger vidare att alla elever som har anmälts för en utredning om särskilt stöd inte utreds men att det alltid görs en pedagogisk kartläggning. Biträdande rektor uppger att vid en pedagogisk kartläggning tittar de på om det kan finnas en bakomliggande konflikt som gör att eleven exempelvis känner sig otrygg. Det är inte alltid en pedagogisk kartläggning går vidare till elevhälsan.

Vidare uppger rektorn att i vissa fall bollar rektorn tillbaka med frågor till lärarna, exempelvis om lärarna har testat extra anpassningar. I andra fall blir det en utredning om särskilt stöd. Det är sällan lärarna skickar in anmälan till elevhälsoteamet utan att det har föregåtts av ett arbete med någon i elevhälsan, exempelvis specialläraren eller kurator. Ofta har läraren stöd från någon i elevhälsan innan en anmälan om särskilt stöd skickas in.

Rektorn uppger att det är elevhälsan som beslutar om en utredning om särskilt stöd ska startas eller inte.

Av intervju med lärare och representanter för elevhälsan framkommer att en elev¹ anmälde för en utredning om särskilt stöd i slutet av höstterminen

¹ Elev 3:1

2024 men att vid Skolinspektionens besök i början av mars 2025 hade ingen utredning om särskilt stöd påbörjats.

En elev² anmälades enligt läraren för en utredning om särskilt stöd cirka två månader in på höstterminen 2024. Av inlämnad dokumentation framgår inte att eleven är anmäld eller utredd av elevhälsan.

Av intervju med elevhälsan framkommer det att två elever³ har varit föremål för en utredning om särskilt stöd men elevernas vårdnadshavare samtyckte inte till en utredning om särskilt stöd, därför gjordes ingen utredning om särskilt stöd. Skolan har gjort en pedagogisk kartläggning för eleverna.

Av inkommen dokumentation framkommer det att för två elever⁴ har det tagit fyra respektive sex månader från det att en anmälan om utredning om särskilt stöd har kommit in till rektorn tills det att en sådan utredning har startats. För fem elever⁵ har det tagit mellan fyra och tolv månader från det att en utredning har startats till att ett beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram har fattats.

Särskilt stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår att fem elever har en egen resurs under hela eller stora delar av skoldagen.

En elev⁶ har enligt åtgärdsprogrammet behov av en individuell resursperson fem dagar i veckan. I intervju med lärare framkommer det att personen som enligt åtgärdsprogrammet är resursperson åt eleven inte är det utan läraren har en grupp med elever som får stöd. Läraren uppger att eleven inte har behov av att en person bredvid sig hela tiden.

Enligt ett åtgärdsprogram ska en elev⁷ ha en personlig resurs som hjälper eleven att läsa och skriva i alla teoretiska moment i alla ämnen. I intervju med lärare framkommer det att eleven inte har en personlig resursperson. I vissa ämnen har eleven en resurs som hjälper hen att läsa. En lärare uppskattar att en resurs är med eleven i svenska och So-ämnena, totalt fyra timmar i veckan. Lärarna uppger att de har dubbla lärare på nästan alla

² Elev 7:9

³ Elev 9:9 och 9:10

⁴ Elev 9:3 och 9:11

⁵ Elev 1:8, 5:5, 9:1 9:2 och 9:6,

⁶ Elev 1:1

⁷ Elev 8:5

lektioner. Men eleven har inte en personlig resursperson och eleven har inte heller behov av det.

I åtgärdsprogrammet för en elev⁸ framkommer det att eleven har ett individuellt schema och dagarna startar i studion. Lärarna uppger i intervju att eleven endast är i studion numera. Studion är öppen klockan 8.00 – 11.00. De har enligt läraren glömt att uppdatera åtgärdsprogrammet.

Elever som ges särskilt stöd utan att ett åtgärdsprogram har utformats

I intervju med lärare och representanter från elevhälsa framkommer det att en elev⁹ i årskurs 1 har en egen resurs med sig hela dagen samt att eleven bara är klassrummet vid genomgångar. Eleven fick en egen resurs när hen började på skolan i slutet av höstterminen 2024 efter överlämning från elevens tidigare skola. Eleven har inte ett åtgärdsprogram men man håller på att göra en utredning om särskilt stöd.

Vidare framgår det i intervju med lärare och representanter från elevhälsan att en elev¹⁰ har anpassad studiegång på prov sen den 20 januari. En utredning om elevens behov av särskilt stöd startade den 20 februari 2025.

Utformning av åtgärdsprogram

Skolinspektionen har tagit del av samtliga 24 åtgärdsprogram på skolan. Av åtgärdsprogrammen framgår det att fem elever har personlig resursperson, fem elever har speciallärarstöd, tio elever har anpassad studiegång och fyra¹¹ elever har enskild undervisning. Av de tio elever som har anpassad studiegång har även fyra elever¹² enskild undervisning.

För de elever som har anpassad studiegång som särskilt stöd framgår det inte tydligt hur många timmar de läser i varje ämne.

Fem av fjorton åtgärdsprogram där det särskilda stödet är anpassad studiegång eller enskild undervisning är fattade av den biträdande rektorn.

Av intervju med lärare framkommer att studion där elever ska ha enskild undervisning är en liten grupp och att vissa elever är där några tillfällen per vecka. Åtta elever¹³ har hela sin undervisning i studion mellan klockan

⁸ Elev 7:1

⁹ Elev 1:4

¹⁰ Elev 7:3

¹¹ Egen resursperson – Elev 1:1, 1:5, 1:6, 4:4 och 8:5

Speciallärarstöd – Elev 4:1, 4:19, 4:11, 8:9 och 8:10

Anpassad studiegång – Elev 8:4, 8:6, 9:1, 9:2, 9:3, 9:4, 9:6, 9:7, 9:11 och 9:13

Enskild undervisning – Elev 7:1, 7:2, 7:4 och 7:5

¹² Elev 8:6, 9:1, 9:3 och 9:4

¹³ Elev 7:1, 7:2, 7:4, 7:5, 8:6, 9:1, 9:3 och 9:4

8.00–11.00 varje dag. Av dessa åtta elevers åtgärdsprogram framgår att det särskilda stödet är anpassad studiegång och/eller enskild undervisning.

Vidare uppger lärarna att i studion arbetar tre lärare varav två är legitimerade. Lärarna går runt och hjälper eleverna. Tidigare var studion öppen hela skoldagen men eleverna som går där orkar enligt lärarna inte gå hela skoldagar. Tanken är att eleverna tids nog ska vara i sina ordinarie klasser.

Elevhälsan uppger i intervju att eleverna i studion har erbjudits att gå ut i klass helt eller i vissa ämnen men det har inte fungerat.

Biträdande rektor uppger i intervju att det inte stämmer att åtta elever har hela sin undervisningstid i studion. Tanken är att de ska ha en del av sin undervisningstid där och resten i klass men eleverna har hög frånvaro. Studion ska fungera som en inkörsport för eleverna att komma tillbaka till klass.

Rektorn uppger att studion inte är en särskild undervisningsgrupp utan det är enskild undervisning även om eleverna sitter i samma rum. Biträdande rektor uppger att det är lärare som kommer och går i studion. Vidare uppger rektorn att ingen av eleverna som går i studion har behov av att gå i en särskild undervisningsgrupp utan de har individuella problem. Det är enligt rektorn en väldigt spretig grupp och det skulle inte gå att få till den typen att upplägg som är i en särskild undervisningsgrupp. Det är snarare enskild undervisning fast eleverna sitter i samma rum. Rektorn och biträdande rektor uppger att eleverna kan jobba med en lärarassistent i studion. Ordinarie lärare är fortfarande ansvarig för planeringen och eleverna får med sig uppgifter som de kan göra när det inte finns en undervisande lärare på plats. Vidare uppger rektorn att alla elever som går i studion inte har anpassad studiegång.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § andra stycket skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övriga skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom

ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, i form av distansundervisning och annan undervisning, eller i form av anpassad studiegång. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Syftet med att ställa krav på upprättandet av ett åtgärdsprogram är att det ska finnas ett dokument för planering och utvärdering av elevens utbildning, så att förutsättningarna för elevens fortsatta lärande blir de bästa. För en elev i behov av särskilt stöd är åtgärdsprogrammet ett nödvändigt pedagogiskt instrument för planering och samarbete mellan lärare, annan personal t.ex. i elevhälsan, eleven och i förekommande fall vårdnadshavare samt för uppföljning och utvärdering av stödåtgärderna.

Särskilt stöd handlar, till skillnad från stöd i form av extra anpassningar, om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen. (Prop. 2013/14:160 s. 21)

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de

betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap 10 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om särskilt stöd för en elev i grundskolan innebära att stödet ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får beslut om avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen fattas (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Beslut om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen (prop. 2009/10:165, s. 293).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området särskilt stöd.

Visserligen ger lärarna extra anpassningar till de elever som är i behov av det. Av utredningen framkommer dock att skolpersonal inte alltid anmäler till rektorn när de befärar att en elev inte kommer att uppfylla kunskapskriterier eller betygskriterier trots att eleven har getts extra anpassningar. Skolpersonal har enligt skollagen skyldighet att anmäla till rektorn om det framkommer att det kan befäras att en elev inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Att skolpersonal inte anmäler alla elever som riskerar att inte nå kunskapskriterierna eller betygskriterierna trots extra anpassningar är en brist.

Av de elever som lärarna har anmält startar elevhälsan inte alltid en utredning om särskilt stöd. Av utredningen framgår att lärarna lyfter elever till elevhälsan men att det sedan är elevhälsan eller rektorn som beslutar om en utredning ska startas eller inte. Av skollagen framgår att det är rektorn ska se till att anmälningar som tas emot utreds skyndsamt. Att så

inte sker är en brist. Detta innebär en risk för att särskilt stöd till elever som är i behov av det uteblir.

Det är enligt skollagen inte frivilligt för rektorn att välja mellan att inleda eller att inte inleda en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om särskilt stöd inkommit. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Detta gäller även om skolpersonal på annat sätt uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och denna information lämnas till rektorn. Skyldigheten att se till att elevens behov av särskilt stöd utreds gäller såväl när elever befaras inte uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som när elever uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Av utredningen framgår att det ibland kan ta upp till sex månader innan en utredning om särskilt stöd startas samt upp till ett år för en utredning att avslutas. Av skollagen framgår att rektorn ska se till att anmälningar som tas emot utreds skyndsamt. Att så inte sker är en brist. Detta innebär en risk för att särskilt stöd till elever som är i behov av det fördröjs.

Av utredningen framgår det att det finns elever som enligt sitt åtgärdsprogram ska ha en egen resurs inte får det särskilda stöd som är angivet i elevens åtgärdsprogram samt att vissa elever inte har behov av det stöd som framgår av åtgärdsprogrammet. Det framgår även att åtta elever har enskild undervisning som särskilt stöd i sitt åtgärdsprogram. Dessa elever har hela sin skolgång i en liten grupp som kallas för studion. För fyra av dessa elever framgår det av åtgärdsprogrammet att de har anpassad studiegång. Av skollagen framgår att det av åtgärdsprogrammet ska framgå behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses samt att det särskilda stödet ska ges i den form och omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de kriterier för bedömning om kunskap eller betygskriterier som minst ska uppfyllas. Att åtgärdsprogrammen inte beskriver elevens aktuella behov av särskilt stöd eller att eleven inte får det stöd som är angivet i åtgärdsprogrammet är en brist.

Av utredningen framgår att det i skolans åtgärdsprogram där det särskilda stödet är anpassad studiegång inte är tydligt vilka ämnen eller hur mycket tid som har anpassats bort för en elev. Av skollagen framgår att särskilt stöd i form av anpassad studiegång innebär att avvikelser från timplanen samt ämnen och mål görs. För en elev som ska ges särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas av vilket behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses ska framgå. Vidare framgår det att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången

utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. Att det inte framgår i åtgärdsprogrammen, vilka ämnen eller i vilken omfattning avvikelser beslutats i dessa ämnen innebär att elevernas behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses samt hur rektorn ansvarar för hur eleven får förutsättningar för att så långt som möjligt nå behörighet till gymnasieskolans nationella program, är en brist.

Av utredningen framgår det att en elev har särskilt stöd i form av anpassad studiegång utan att det har gjorts någon utredning om särskilt stöd eller att rektorn har beslutat om åtgärden i ett åtgärdsprogram. Vidare har en elev en resurs med sig hela dagen och är endast i klassrummet vid genomgångar. Inte heller denna elev har ett åtgärdsprogram. Att elever ges särskilda stödåtgärder utan att dessa har utretts och beslutats i ett åtgärdsprogram är en brist i verksamheten. Om en elev ges särskilt stöd utan att elevens behov av stödet har utretts finns risk att elevens beslutade stödinsatser inte är i enlighet med elevens faktiska behov. Tillvägagångssättet innebär också att eleverna och deras vårdnadshavare inte har getts möjlighet att överklaga placeringen.

Av utredningen framgår att det är biträdande rektor som har beslutat om anpassad studiegång och enskild undervisning för vissa elever. Av skollagen framgår att rektorn inte får överlåta sin beslutanderätt till någon annan om det särskilda stödet avser anpassad studiegång, enskild undervisning eller undervisning i särskilt undervisningsgrupp. Att biträdande rektor har beslutat om sådana åtgärder är en brist.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervju med rektorn framkommer det att elever som har behov av studiehandledning på modersmålet i språken lingala och wolof inte får det då det inte finns att tillgå inom kommunen.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rummen inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade

ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge elever studiehundledning på modersmålet. Av utredningen framgår att det finns elever på skolan som har behov av studiehundledning på modersmålet i språken lingala och wolof vilket de inte får tillgodosett. Enligt skollagen ska elever som har behov av studiehundledning på modersmålet få det. Att studiehundledning på modersmålet inte ges till samtliga elever som har behov av det är en brist.

Områden utan konstaterade brister

Disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentation som inkom till Skolinspektionen den 17 februari 2025 framgår att elever har stängts av från skolan under vår- och höstterminen 2024. Av den dokumentation som Skolinspektionen fick ta del framkom det inte av besluten hur länge eleverna hade stängts av.

I intervju med rektorn framkom det att skolan har missat att skicka in all dokumentation kring avstängningar. Rektorn inkom den 17 mars 2025 med ytterligare dokumentation kring avstängningar. Av informationen framgår hur länge respektive elev har varit avstängd, grunderna för avstängning, att eleven har erbjudits kompensation för den undervisning som eleven missat samt att eleven och elevens vårdnadshavare har fått yttra sig innan beslutet fattats.

Rättslig reglering

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Enligt de förutsättningar som anges i respektive bestämmelser i 5 kap. 7–23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § skollagen).

I grundskolan får rektorn besluta om att stänga av en elev helt eller delvis om eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad.

Rektorn får även besluta att stänga av en elev helt eller delvis om mindre ingripande åtgärder inte är tillräckligt ingripande eller inte är möjliga att genomföra eller det finns särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende, och det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Eleven ska erbjudas kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första eller andra stycket.

Ett beslut om avstängning gäller omedelbart om inte annat beslutas. Ett beslut att stänga av en elev får innebära en avstängning endast under den tid som behövs för en skyndsam utredning av vilka åtgärder som kan behövas (5 kap 14–15 §§ skollagen).

Innan rektorn beslutar om avstängning ska eleven och elevens vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig (5 kap. 16 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Norrtälje kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller ange området som bedömts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschefen Anna Bergqvist.

Utredaren Helena Maslov har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även Clara Sjösten medverkat.